

ת"פ 49472/07/18 - מדינת ישראל נגד ארטיום שטנפר

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 49472-07-18 מדינת ישראל נ' שטנפר(עציר)

בפני כב' השופט יוסי טורס , סגן הנשיא
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשם ארטיום שטנפר

החלטה

העובדות והבקשה

1. ביום 1.7.19 נגזר דינו של הנאשם והוטל עליו עונש מאסר בן ארבע חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות וכן ענישה נלוות, שכללה בין היתר צו מבחן וקנס בסך 5,000 ₪.
2. הנאשם הגיש ערעור על חומרת העונש וביום 21.11.19 הקל בית המשפט המחוזי בעונשו ותחת עונש המאסר בעבודות שירות, הוטל עליו צו של"צ ותקופת המבחן הוארכה. יתר רכיבי הענישה נותרו בעינם.
3. ביום 3.12.19 נעצר הנאשם ומאז הוא עצור במסגרת כתב אישום נוסף שהוגש נגדו. לאור כך הגיש שירות המבחן בקשה להפקעת צווי השל"צ והמבחן. הבקשות הוגשו בתחילה לבית המשפט המחוזי, אך על פי הוראת ערכאת הערעור הבקשה להפקעת צו המבחן הועברה לטיפולו ואילו הבקשה להפקעת צו השל"צ נקבעה לדיון בפני ערכאת הערעור. אציין כי בשל מצב החירום השורר במדינה בשל מגפת הקורונה, טרם נידונו בקשות אלו והדיונים שהיו קבועים בהן בוטלו.
4. בין לבין הגיש הנאשם בקשה לביטול תוספת הפיגורים שהצטברה על סכום הקנס בשל אי תשלומו. בתחילה הוריתי כי יש להגיש את הבקשה למרכז לגביית אגרות וקנסות (בשל קיומה של סמכות מקבילה וטיב הטענות שהועלו אותה עת) ואולם לאחר בקשה חוזרת אשר פירטה נימוקים נוספים, החלטתי לדון בה והוריתי על דחייתה לגופה.
5. לאור כך, ביקש הנאשם כי תינתן לו רשות ערעור על החלטתי וזאת בהתאם להוראות סעיף 69(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). המאשימה התנגדה בתחילה למתן רשות ערעור (ראה דיון מיום 9.3.20) ואולם בהמשך הגיש הסנגור הודעה במסגרתה ציין כי לאחר בחינה נוספת המאשימה מותירה הנושא לשיקול דעת בית המשפט.

דין והכרעה

6. סעיף 69(ג) לחוק העונשין קובע כי החלטה בבקשה לביטול תוספת פיגורים "ניתנת לערעור כהחלטה אחרת של אותו בית משפט בענין אזרחי, אם ניתנה רשות על כך מאת נותן ההחלטה". מדובר בהוראה חריגה שכן החוק אינו מעניק לערכאת הערעור סמכות מקבילה ליתן רשות ערעור, אלא זו נתונה לערכאה הדיונית בלבד (ע"פ 3130/04 ג'בארין נ' מדינת ישראל (31.3.2004)). משכך, החלטת הערכאה הדיונית הדוחה בקשת רשות ערעור היא סופית (בכפוף לחריג הצר של עתירה לבג"ץ). הדברים מקבלים משנה תוקף לאור כך שמדובר בהחלטה המסיימת את ההתדיינות בנושא, וכי לא ניתן יהיה עוד להשיג עליה.

7. ככל שידיעתי מגעת, אין למצוא בפסיקה פירוט השיקולים שיש לשקול לצורך מתן החלטה אם ליתן רשות ערעור על החלטה הדוחה בקשה לפטור מתוספת פיגורים. עם זאת, ניתן למצוא בדיונים לקראת ההצבעה השנייה והשלישית על סעיף 69(ג) הנ"ל את הדברים הבאים: "הסמכנו את ידיו של מי שנתן את ההחלטה הראשונה שישקול אם המקרה ברור כל כך וחד משמעי שאין מקום לטעון לנסיבות סבירות או אם הוא רוצה לאפשר לאותו אדם שסירב לפטור אותו מהתוספת שאולי יביא את עניינו פעם נוספת ואז יכול להיות שאינסטנציה אחרת תפטור אותו" (**דברי הכנסת, 8 ינואר 1973, בעמ' 1164**).

8. משכך, אם סבור בית המשפט כי הבקשה לביטול תוספת הפיגורים אינה מגלה כל עילה, תיטה הכף לעבר דחיית הבקשה למתן רשות ערעור. אם אין מדובר במצב בו הבקשה אינה מגלה עילה, אלא ההחלטה בה היא תוצאה של הפעלת שיקול דעת והכרעה בין מכלול השיקולים השונים, על בית המשפט לשקול אם המקרה מצדיק מתן רשות ערעור. מבלי למצות את מכלול השיקולים שראוי לשקול במצב זה, ברי כי יש לבחון את נימוקי הבקשה לפטור; את גובה הקנס; גובה תוספת הפיגורים שבמחלוקת; תוצאת ההחלטה הדוחה את הבקשה לפטור (היינו האם הבקשה נדחתה במלואה או רק בחלקה); וקיומו או היעדרו של מאסר חלף קנס במקרה של אי תשלום הקנס והתוספת.

9. כמו כן, יש להביא בחשבון כמובן כי מדובר בהחלטה בערכאה ראשונה וכי אם לא תינתן רשות ערעור לא יוכל הנאשם להשיג עוד על החלטה זו, שכן לא מדובר בהחלטת ביניים אלא בהחלטה לאחר פסק הדין. נתון זה משליך על עצמת הנימוקים שעל המבקש להציג לצורך קבלת רשות ערעור. ראו:

"בכל הנוגע למתן רשות ערעור על 'החלטה אחרת' שניתנה לאחר פסק דין...דרושים תבחינים ליברליים יותר. הטעם העיקרי לכך הוא, כי משניתן פסק דין, לא תינתן למבקשים הזדמנות נוספת להשיג על ההחלטה בעניינם, להבדיל מהחלטה אחרת שניתנה כהחלטת ביניים. יתרה מכך, מדובר בהחלטות שמבקשי רשות הערעור משיגים עליהן לראשונה" (רע"א 7575/19 **אמנון סמרה נ' מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ** (13.1.2020))

עם זאת, מובן ששיקול זה אינו אמור להביא למסקנה לפיה ככלל תינתן רשות ערעור, למעט במקרים חריגים ויוצאי דופן. אציין בעניין זה, לשם ההשוואה, כי למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות סמכות מקבילה לפטור מתוספת פיגורים שהתווספה בשל אי תשלום קנס (סעיף 5ג' לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995)

ובהתאם למצב המשפטי החל כיום, על החלטתו אין אפשרות ערעור כלל, אף לא ברשות (למעט אפשרות עתירה לבג"צ; ע"פ 4919/14 שמעון אזולאי נ' מדינת ישראל (6.3.2017), סעיף 73(ג) לפסק הדין).

מן הכלל אל הפרט

10. על רקע כללים אלו אבחן את בקשת הנאשם. אציין כי הנאשם לא נימק את בקשתו למתן רשות ערעור, זולת טענה כי זו מוגשת על בסיס הטיעונים בבקשה המקורית ומשכך אפרטם בקצרה.

11. בבקשתו המקורית טען הנאשם כי לא קיבל את השוברים לתשלום הקנס ובשל כך שעונש עבודות השירות עוכב עד סיום הליכי הערעור, סבר בטעות כי גם תשלום הקנס עוכב. כאמור, נימוקים אלו לא שכנעוני לפטור את הנאשם מתוספת הפיגורים. השאלה היא אם ישנה הצדקה להתיר מתן רשות ערעור על מנת שההחלטה תבחן על ידי ערכאת הערעור.

12. גזר הדין ניתן ביום 1.7.19 ונקבע בו כי התשלום הראשון ישולם עד יום 1.8.19 שאחרת תועמד מלוא היתרה לפירעון מיד. עונש המאסר בעבודות שירות עוכב רק ביום 13.8.19 ומשכך, קשה לראות בנימוק זה טעם משכנע לאי תשלום הקנס במועד, קל וחומר כאשר לא נטען שמדובר בהסבר שניתן לנאשם על ידי עורך דינו. גם בנימוק לפיו השוברים לא התקבלו אצל עורך הדין קשה לראות הסבר סביר, לאור הזמן הרב שחלף מאז מתן גזר הדין ועד הגשת הבקשה והיעדר כל הסבר מדוע לא פנה הנאשם למזכירות - כנדרש - לקבלם. משכך, ספק אם הבקשה מגלה עילה לפטור מתוספת פיגורים. לכך יש להוסיף כי מדובר בקנס בסך 5,000 ₪ בלבד שאין בצדו מאסר במקרה שלא ישולם.

13. עם זאת, בסופו של יום ראיתי להיעתר לבקשה בשל הצטברות הנימוקים הבאים: העובדה שהבקשה נדחתה במלואה (היינו שלא ניתן אף פטור חלקי); האפשרות (גם אם אינה גבוהה) שערכאת הערעור תסבור אחרת; ועמדת המאשימה אשר אינה מתנגדת למתן רשות ערעור. אכן, עמדת המאשימה אינה נתון המחייב קבלת הבקשה (בן נון וחבקיין, **הערעור האזרחי** (מהדורה שלישית), בעמ' 240), אך בשים לב למהות העניין ומעמדה של המאשימה בנושא, ראיתי ליתן לכך משקל אשר יחד עם יתר הנימוקים הביאוני להתיר רשות ערעור.

14. סיכומי של דבר, ניתנת רשות ערעור על החלטתי מיום 27.2.20 וזאת במתווה הקבוע בסעיף 69(ג) לחוק העונשין.

ניתנה היום, כ"ז ניסן תש"פ, 21 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.